

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

251

PREȚUL 1 LEU

ION NICOLAE BUCUR

„Săgeata Carpaților“ nu oprește

*

Nr. 251

ION NICOLAE BUCUR

„Săgeata Carpaţilor" nu opreşte

★

Colecția
„Povestiri științifico-fantastice"
editată de revista

Știința și Tehnica

Anul XI
1 Mai 1965

Coperta - desen: VICTOR WEGEMANN
Portret: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: CORNEL DANELIUC

Cu această povestire îşi face debutul în literatură un autor a 14 lucrări tehnice din domeniul construcţiei de maşini.

Născut în anul 1911 în comuna Braniştea (raionul Titu), Ion N. Bucur a urmat cursurile Politehnicii din Bucureşti (pe atunci secţia — azi facultatea — electromecanică). Din anul 1938 lucrează ca inginer, specializîndu-se în problemele feroviare. Printre realizările sale sînt de menţionat contribuţiile la îmbunătăţirea construcţiei automotoarelor şi locomotivelor grele fabricate în ţară, precum şi un proiect de amenajare a Dunării la Porţile de Fier (publicat în 1944).

Recent, Ion N. Bucur a elaborat proiectul unui turbomotor cu pistoane libere centrifugale. Sub acest nume complicat se ascunde o nouă gamă de motoare cu ardere internă, cu randamente ridicate şi cu o durată de funcţionare substanţial mărită.

În povestirea de faţă, autorul a căutat să anticipeze evoluţia transportului feroviar.

1. Întîlnirea din tren

Rapidul „Săgeata Carpaţilor", plecat din Bucureşti spre Detunata la ora 13, străbate vertiginos, conform graficului de mers, distanţele dintre marile centre urbane şi industriale. În saloanele spaţioase şi confortabile este linişte deplină ; prin mersul lin şi fără zgomot al vagoanelor, trenul pare că alunecă pe şine. Se călătoreşte în condiţiile cele mai bune de siguranţă şi confort. Saloanele elegante sînt dotate cu cadrane ale căror spoturi luminoase îngăduie pasagerilor să-şi dea în orice moment seama de viteza cu care înaintează trenul. Unii călători sosiţi din croazieră de peste mări mai au încă impresia că se află pe vapor şi înaintează pe luciul liniştit al apelor.

În vagonul-salon nr. 5, după teletransmisia manifestaţiei sportive de pe Marele stadion al Capitalei — cu ocazia aniversării a 100 de ani de la proclamarea Republicii —, la care au participat sute de mii de cetăţeni, programul s-a continuat cu muzică : romanţe din secolul trecut. Călătorii ascultă liniştiţi, aşezaţi comod în fotolii.

Aplecată asupra mesei, cu capul sprijinit în mîini, cu ochii întredeschişi, Cornelia Bogdan, fiica inginerului-şef al Centrului feroviar Detunata, stă într-o poziţie din care nu se poate deduce dacă este adîncită în gînduri, absorbită de frumuseţea romanţelor de altădată sau pur şi simplu dormitează. Ar fi rămas mult timp astfel dacă nu s-ar fi simţit stînjenită de ceva de care nu-şi putea da seama. Îşi ridică încet capul şi privi într-o parte : un tînăr cu ochii mari, negri şi pătrunzători o săgeta cu stăruinţă.

Fata îşi întoarse privirea, cuprinsă de nelinişte şi în acelaşi timp de curiozitate. Nu înţelegea de ce era fixată cu atîta insistenţă. Pe tînărul care o privea nu-şi amintea să-l fi văzut vreodată. Nestăpînirea o făcu să-şi îndrepte din nou privirea spre el ; aceiaşi ochi mari, negri îi întîlni aţintiţi asupra ei.

Poate că jocul acesta al privirilor ar fi durat mai mult dacă în același timp n-ar fi intrat în salon o femeie mai în vîrstă, care s-a oprit lîngă un bătrîn ce sta în fotoliul de la aceeași masă la care se afla tînărul. Ca și cum atît așteptase, acesta se ridică repede și oferi pasagerei fotoliul său, apoi, rotindu-și privirea prin salon, constată — deși acest lucru îl știa dinainte — că singurul loc care se mai afla liber era acela din fața fetei. Se îndreptă într-acolo, năpădit de o bucurie abia stăpînită.

— Îmi permiteți ? o întrebă el.

— Da, sigur, poftiți ! răspunse ea îmbujorîndu-se. Apoi își îndreptă privirea fără să vrea spre panoul aparatelor indicatoare, ce se afla pe peretele din fața ei. Punctele luminoase de pe diagrama traseului și de la vitezometru arătau că trenul trecuse de Sibiu și că aleargă cu aceeași viteză de 400 de kilometri pe oră. Trecuseră de la plecarea din București numai 36 de minute și după scurtele opriri la Pitești și Sibiu rapidul înainta ca un bolid spre Detunata, noul centru al industriei chimico-nucleare care, în scurt timp de la începutul acestui secol, ajunsese la cîteva sute de mii de locuitori.

Cît privește numele noului centru industrial și cultural, el provenea de la numele muntelui de bazalt „Detunata", minune a naturii, aflat în apropiere, format din stînci cristalizate în uriașe forme prismatice verticale ce străpung pămîntul, efect al complexelor fenomene care au avut loc aci cu multe milioane de ani în urmă. Orașul Detunata se afla nu departe de Cîmpenii lui Avram Iancu, ceva mai jos pe valea ce se lărgește a Arieșului, în lungul căreia cu un secol în urmă încă mai șuiera și alerga „mocănița", trenulețul care îi purta pe moți de la Abrud la Turda, pe distanța de 90 de kilometri, în 7 ore.

Cornelia privi mult timp spre panoul indicator, continuînd să-și urmărească cu coada ochiului vecinul, avînd grijă ca acesta să nu-i surprindă intenția. Observă numaidecît că, deși el o cerceta cu aceeași stăruință, pe fața lui era întipărită neliniștea ; arăta nervos și agitat și cîteodată privirea îi era umbrită de îngrijorare.

Punctul luminos de pe panoul care indica în fiecare clipă poziția trenului pe traseu arăta că peste cîteva mi-

nute trenul va sosi la Detunata. Fata începu să se pregătească pentru coborîre. Deodată, tînărul se ridică și se îndreptă în grabă spre aparatul radiotelefonic aflat în apropiere, luă receptorul și formă un număr. Fără interes, ea privea rotațiile discului telefonului și reconstitui în minte numărul format: 2.AX.340. Nu dădu nici o importanță acestui fapt, însă numărul 2.AX.340 îi rămase în memorie. Fără voia ei auzi fragmente din convorbire:

— Alo, Mircea ?... Aici Dan! Ai pregătit totul ?... Fii atent, peste 8 minute sosește trenul. Trebuie să te găsești la locul stabilit... Desigur, nici să nu te îndoiești, totul se va desfășura așa cum am prevăzut !... Nu, să nu ne grăbim... cred că va trebui să mai repetăm experiența, după aceea vom definitiva rezultatele... La revedere, Mircea !...

Reveni apoi spre fotoliu, schițînd un zîmbet ușor, cu o undă de emoție pe față, și-și reluă locul. Cornelia îl urmări cu priviri ascunse. Îi plăcea numele lui... Dan. Zîmbi și ea. Adesea dorise ca bărbatul pe care-l va iubi să poarte acest nume.

— Îmi permit să te întreb, domnișoară, spuse el privind-o adînc în ochi, dacă vei coborî la Detunata ?

— Da, răspunse ea plecînd privirea, puțin încurcată și surprinsă de tonul său schimbat și direct cu care vorbea.

— Te grăbești să mergi în oraș îndată ce sosește trenul ? continuă el s-o întrebe, fixînd-o insistent.

— Nu, nu mă grăbesc de loc, rămîn în gară.

— Probabil că-ți vei continua călătoria cu un alt tren ? stărui el.

— Nu, nu continui călătoria, rămîn în gară, fiindcă locuiesc acolo, îi răspunse puțin înțepată. Întrebările lui începură să i se pară insidioase și indiscrete.

— Da ?... Înțeleg, probabil că faci serviciul în stație !

— Nu. Nu am serviciu !... Nu văd însă de ce dumneata insiști atît de mult ? căută ea să curme convorbirea.

— Atunci iarăși nu înțeleg...

— Văd că ești foarte curios, rosti ea ridicîndu-se. Să-ți spun totuși, sînt fiica inginerului-șef al stației Detunata.

Amîndoi tăcură. Trenul se apropia de stație. Printre călători începu să se producă mișcare, fiecare se pregătea pentru coborîre.

Cornelia este o fată frumoasă. Părul blond, auriu îi cade în valuri bogate pe umeri, ochii mari, limpezi, albaştri şi adînci par a oglindi imensitatea cerului senin. De talie potrivită, e dezvoltată armonios. Rochia de culoarea florilor „nu mă uita“ e din Fintex, noua fibră artificială, cu fire mai fine, mai rezistente, mai subţiri decît acelea de pe vremuri din mătase naturală.

Dan este contrastul ei. Are părul şi ochii negri, este vioi, bine făcut şi cu alură de sportiv. Inspiră încredere, hotărîre şi inteligenţă ; pe figura lui cu fruntea înaltă se văd trăsături care arată curaj şi optimism. Nu pare să fi trecut vîrsta de treizeci de ani. Costumul său de nuanţa frunzelor la început de toamnă şi cămaşa albă cu guler răsfrînt îl arată şi mai tînăr.

Ea nu înţelegea ce rost aveau întrebările lui şi tocmai luase hotărîrea să-i răspundă cît mai evaziv, cînd îl văzu cum aruncă o privire fugitivă spre panoul aparatelor indicatoare, iar apoi sări în picioare şi se îndreptă spre fereastra vagonului de pe partea dreaptă, care corespundea spre peroanele staţiei Detunata. Mai erau încă două minute pînă la oprirea trenului.

Scăpată de privirile şi întrebările lui, respiră uşurată. Începu să se pregătească de coborîre. Îşi aranjă puţin buclele în oglinda de cristal a salonului, apoi îşi puse pălăria portocalie, ale cărei boruri lăsate îi încadrau minunat faţa şi-i accentua şi mai mult liniile-i fine. Porni apoi spre compartimentul cu etajere pentru bagaje, unde îşi depusese mica valiză de călătorie, însă nu reuşi să ajungă pînă acolo ; în aceeaşi clipă, un val de panică trecu printre călători. Cornelia privi repede spre fereastră şi văzu cu spaimă cum trenul trecea în plină viteză prin dreptul peroanelor, fără să se oprească.

Rezemat de peretele salonului, Dan continua să privească afară liniştit şi zîmbea satisfăcut, fără să dea vreo importanţă panicii şi agitaţiei din jur şi de pe peroane, apoi, cu acelaşi calm, se îndreptă spre capătul vagonului. Între timp trenul se şi oprise la ieşirea din staţie. Din apropierea lui Dan, Cornelia abia putu prinde cuvintele pe care acesta le spunea unui pasager în timp ce se pregăteau

să coboare: „Nu vă alarmați, se pare că nu s-a petrecut nimic grav, trenul a fost oprit tot de mecanismele automate"...

În mai puțin de un minut, tehnicianul stației a efectuat comenzile și trenul a fost readus la peroane.

Surprinsă de calmul și siguranța cu care tînărul vorbise, Cornelia îl urmări mult timp cu privirea. Îl văzu întîlnindu-se cu un alt tînăr, cam de aceeași vîrstă, căruia îi strînse cu putere mîna. Apoi, rîzînd și gesticulînd, amîndoi se pierdură în mulțimea ce se îndrepta spre ascensoare și spre scările rulante care urcau călătorii de la peroane la nivelul parterului, în imensa sală de ieșire, ce răspundea în monumentala piață a gării centrale din orașul Detunata.

2. O inspecție... reușită

Cu cîteva minute înainte de sosirea rapidului la Detunata, inspectorul tehnic Filipache ieșise zîmbind din biroul inginerului-șef al stației, ținînd țigara groasă de foi fumegînd în colțul gurii și luase loc pe banca cea mai apropiată de pe peron. Rămăsese nemișcat un timp, prins de gînduri optimiste — era bine dispus —, privind jocul rotocoalelor făcute de fumul de țigară ce se ridica ușor în valuri. Sosise cu un tren de dimineață, în inspecție de verificare a funcționării și a modului de întreținere a aparatelor și instalațiilor automate și de telecomandă care formează complexul Centrului feroviar Detunata. În cadrul Direcției generale a căilor ferate, inspectorul tehnic Filipache trece drept unul dintre cei mai buni specialiști în problemele de automatizare a trenurilor. Stăpîn pe sine în toate situațiile, om studios, era la curent cu mai toate progresele făcute în automatizări la căile ferate. Robust, bine făcut, înalt, trecut de curînd cu vîrsta peste 40 de ani, are aerul unui om ponderat, sănătos. Poartă un costum bej în carouri, de croială sportivă, cu patru buzunare cu clape și cordon, care accentuează și mai mult mersul lui suplu și sigur.

Pe peroane, grupuri de tineri şi tinere se plimbau vorbind şi rîzînd zgomotos, în timp ce alte grupuri de bărbaţi şi femei, stînd pe loc, discutau liniştiţi, în aşteptarea trenului.

Filipache n-a rămas însă mult timp singur, căci din biroul de centralizare a comenzilor şi instalaţiilor de telecomandă a ieşit inginerul-şef al staţiei, s-a apropiat încet de el, încheindu-şi nasturii de la tunica uniformei, şi a început să-i vorbească, scoţîndu-l astfel din gîndurile lui.

— Nu vreau să te las să te plictiseşti, dragă Fil, deşi am venit cu intenţia să te sîcîi cu cîteva întrebări indiscrete... Tu ştii cum sînt, nu-mi pot stăpîni nerăbdarea şi curiozitatea...

Inginerul-şef Bogdan este un bărbat înalt şi slab, brunet şi cu mustaţă scurtă, se apropie de 45 de ani. Firele de păr cărunt împrăştiate pe la tîmple, privirea directă şi figura luminoasă arată pe tehnicianul muncitor şi perseverent, sincer şi blînd. Din timpul studenţiei legase o prietenie strînsă cu Filipache, căruia îi spunea pe scurt Fil.

— N-aş putea să spun că mă plictisesc, îi răspunse zîmbind Filipache, după o scurtă pauză. Am vrut să profit de cîteva minute de linişte înainte de sosirea rapidului de Bucureşti. Dar m-ai făcut curios, Bogdane, cu ce întrebări indiscrete vrei să mă plictiseşti?

În timp ce vorbea, inspectorul îşi scutura tacticos scrumul de ţigară şi-l cerceta cu o uşoară curiozitate pe inginerul-şef.

— Dragă Fil, dacă n-am fi fost colegi de politehnică, nu te-aş întreba. Eu am rămas aşa cum mă ştii : grijuliu şi nerăbdător. Cu toate că sînt sigur că instalaţiile de telecomandă din staţie sînt într-o stare de funcţionare perfectă...

— Nici nu mai este nevoie să mă întrebi, te-am înţeles, frate Bogdane, eşti curios să ştii ce concluzii am tras din inspecţia pe care am făcut-o ! Este inutil, văd că răspunsul ţi l-ai şi dat singur : În adevăr instalaţiile funcţionează perfect. Am remarcat că întreţinerea lor este în totul conform instrucţiei tehnice... Dar nu înţeleg de ce eşti nerăbdător?

Bogdan, puţin încurcat, îşi roti privirea peste mulţimea de pe peroane şi-şi drese mustaţa.

— Ascultă, Fil, cred că eşti de acord cu mine, începu inginerul-şef cu ton potolit, este mai uşor să inspectezi decît să răspunzi de buna funcţionare a aparatelor dintr-un centru feroviar mare cum este Detunata. Desigur, din aceasta nu trebuie să înţelegi că te-aş invidia, însă grija pe care o port în permanenţă pentru sigura funcţionare a aparatelor, ţinînd seama de răspunderea pe care o am, mă face cîteodată să rămîn impresionat de precizia şi promptitudinea cu care ele funcţionează. Spune-mi, Fil, nu este minunat cînd te gîndeşti că trenul, în care sute şi mii de pasageri se simt în siguranţă şi confort, se apropie de staţie ca o nălucă ce atinge viteza de 400 de kilometri pe oră, este oprit automat la peron, cu o siguranţă şi cu o precizie mai mare decît în cazul cînd comenzile ar fi executate de către un mecanic de pe locomotivă ? Am momente cînd, cu toată experienţa şi teoriile din capul meu, mă îndoiesc de prompta funcţionare a aparatelor şi în acele clipe apar în imaginaţia mea nestăpînită accidente şi catastrofe...

Filipache izbucni într-un hohot de rîs zgomotos şi-şi bătu uşor pe spate prietenul, întrebîndu-l :

— Hei, Bogdane, nu te mai recunosc, eşti pe punctul de a deveni un tehnician sentimental faţă de aparate. Am impresia că puţin mai lipseşte să-mi spui că te miră cum se face că aparatele nu obosesc sau că nu le găsim dormind în posturi, aşa cum făceau acarii şi frînarii de la trenurile de acum o sută şi mai bine de ani !...

Inginerul-şef clătină uşor capul şi privi lung spre inspector. Îi reveniră în minte întîmplări din anii cînd lucrase pe uriaşele şantiere de construcţie a noii reţele feroviare în întregime subterană, cu liniile fără curbe, fără pante, fără poduri — adevărată geometrie —, cu direcţii radiale către marile centre industriale ale ţării. Atunci, ca tînăr inginer, fusese mult impresionat de funcţionarea sigură a reactoburghielor, a maşinilor şi agregatelor automate cu comenzi-program, care sfredeleau munţii, a celor care îmbrăcau tunelele cu tronsoane de tuburi rezistente, din materiale plastice impermeabile, şi montau şinele. Mai tîrziu luase parte la executarea instalaţiilor de telecomandă şi de completă automatizare a trenurilor, o dată cu punerea în circulaţie a noilor locomotive electro-

nucleare, cu comenzi-program, fără mecanic, fără supraveghere. Își aminti cum chiar din acea perioadă Filipache se afirmase ca un specialist în automatizări. Își aminti cum el, Bogdan, tocmai terminase montarea unei centrale automate bloc de stație — era o frumoasă zi de mai — și se afla pe punctul de a trece la probe cînd Filipache venise să-l vadă, de pe șantierul vecin. Dintr-o scurtă verificare, noul sosit descoperise o conexiune greșită, care, dacă n-ar fi fost observată la timp, ar fi putut duce la periclitarea siguranței de circulație. Acest accident poate că i-ar fi sfărîmat lui Bogdan cariera și fericirea, căci întîmplarea s-ar fi produs numai cu cîteva zile înainte de căsătoria sa. Filipache îl salvase. Din acea clipă începuse să păstreze față de fostul lui coleg un sentiment complex de admirație și de recunoștință. Tîrziu, rupse tăcerea.

— Spuseși... sentimental... Fil..., șopti el rar. Nu pot să-mi dau seama ce este, teamă, uimire, admirație față de frumusețea fenomenelor și a legilor din natură, pe care omul, cu o extraordinară perspicacitate, a reușit să le descopere, să le disciplineze și să le pună la treabă !... Nu găsești normal ca, din cauza grijii ce mă stăpînește clipă de clipă, zi de zi pentru sigura funcționare a aparatelor, adică pentru siguranța vieții călătorilor, să trec și prin clipe de îndoială ? La viteza de 400 de kilometri pe oră, un tren deraiat ar constitui o catastrofă colosală, de un tragism ce depășește imaginația, iar o ciocnire de trenuri ceva de...

— Mă surprinde că vorbești astfel, Bogdane, pentru că de cînd s-a trecut la automatizarea totală orice accident este exclus ! interveni Filipache, în timp ce se pregătea să-și aprindă o nouă țigară.

— Dă-mi voie ! reluă inginerul-șef. Să urmărim cu gîndul cele ce se petrec : trenul se apropie de stație cu 400 de kilometri pe oră. La primul post de telecomandă, locomotiva primește impulsurile pentru prima treaptă de frînare. Celulele fotoelectrice, aparatajul electronic, mecanismele automate intră în funcțiune, acționează frînele și viteza este redusă la 200 de kilometri. Dar abia s-a stabilit această viteză și trenul trece pe lîngă postul al doilea, locomotiva primește din nou impulsuri, mecanismele acționează pentru a doua treaptă de frînare, viteza se re-

duce de la 200 la 60 de kilometri pe oră ; în sfîrşit, al treilea post comandă frînarea completă şi trenul se opreşte la peron la punct fix...

— Îmi faci o lecţie de circulaţie automată a trenurilor, Bogdane? sau... Filipache tăcu şi trase adînc fumul din ţigară. Reluă : Şi ce te uimeşte în toată această funcţionare bine pusă la punct ? Maşinile, automatele, mecanismele trebuie să funcţioneze cu precizie dacă sînt bine reglate şi bine întreţinute...

— Ca instalaţiile de aici..., murmură Bogdan cu ton de glumă.

— Da, ca instalaţiile de aici ! Întotdeauna am dat ca exemplu Centrul Detunata pentru ireproşabila stare de funcţionare a aparatelor şi..., bineînţeles, prin aceasta, implicit pe inginerul-şef Bogdan...

— Merită, inspectore, soţul meu şi-a identificat viaţa cu cea a aparatelor..., se auzi o voce cristalină din spatele lor.

— Surprinşi, amîndoi se întoarseră spre aceea care le vorbise. Soţia inginerului-şef se apropiase de ei, venind dinspre apartamentul ce-l ocupau în clădirea staţiei. Filipache se ridică şi se înclină, salutînd-o cu mult respect.

— Poftiţi, îmi face multă plăcere să aştept sosirea trenului alături de o femeie distinsă ca dv. şi cu care se poate întreţine o convorbire antrenantă...

— Veşnic amabil şi curtenitor, inspectore !... spuse soţia lui Bogdan, schiţînd un zîmbet radios.

În aceeaşi clipă, un tehnician, care ieşise din sala de comandă a aparatelor şi se apropiase cu paşi grăbiţi, se opri şi vorbi de la distanţă, cu un ton care dovedea disciplină :

— Tovarăşe inginer-şef, sînteţi chemat la telespicher ! şi raportă : Rapidul „Săgeata Carpaţilor“ circulă normal şi se apropie de staţie conform graficului.

Inginerul-şef se ridică grăbit.

— Dragă Fil, sper că nu te vei plictisi cu soţia mea, îi spuse din mers, îndepărtîndu-se.

Pe peroane se însufleţise mişcarea. Indicatoarele automate de pe peroane arătau că în scurt timp trenul va opri în staţie.

Filipache se întoarse spre soţia colegului său.

— Aşadar, sînt veşnic amabil şi curtenitor !... Vă asigur, stimată doamnă, că Filipache nu face complimente gratuite : Arătaţi veşnic tînără şi frumoasă şi aveţi un soţ căruia nu i se poate reproşa nimic. În privinţa lui, nu mă puteţi contrazice...

— Da, inspectore, Bogdan este un soţ bun şi un inginer corect. Dar să lăsăm asta, spune-mi ce mai faci, ce mai e nou prin Bucureşti, prin marea metropolă...

— Mulţumesc, scumpă doamnă, mă simt bine, sînt sănătos, iar în Capitală totul este...

Filipache nu mai avut timp să termine ceea ce voia să spună şi sări speriat în picioare. Rapidul se apropia cu mare viteză şi, mai înainte ca inspectorul să-şi dea seama de ceea ce se petrecea, trecu ca un fulger prin dreptul peroanelor. În aceeaşi clipă auzi ţipătul femeii de lîngă el şi o văzu căzînd pe bancă, pradă spaimei.

— Fil, ce s-a întîmplat ? auzi din apropiere.

Inspectorul se întoarse şi-l văzu pe Bogdan palid, tremurînd, cu ochii măriţi. Căută să se stăpînească şi spuse calm inginerului-şef :

— Vom vedea mai tîrziu ce s-a petrecut, important este că trenul a şi fost oprit de postul de siguranţă de la ieşirea din staţie. Vezi puţin de doamna, nu înţeleg pentru ce s-a speriat atîta !...

Cu mîinile tremurînde, Bogdan se apropie de soţie.

— Fil, fiica mea, Cornelia, este în tren..., gemu inginerul-şef.

Inspectorul scoase o nouă ţigară şi cu calmul său caracteristic o aprinse fără să ia în seamă agitaţia şi panica mulţimii. Trenul a fost repede manevrat şi readus la peron. Din toate părţile, călătorii se îndreptau grăbiţi spre ascensoare şi spre scările rulante ca să ajungă cît mai repede în oraş.

3. Teoria razelor antifotonice a fost respinsă

Cu aproape două luni înainte de cele întîmplate cu rapidul „Săgeata Carpaţilor“ în staţia Detunata, în marele amfiteatru al Institutului de fizică nucleară şi radiochimie din acest oraş, plin pînă la refuz cu studenţi, aspiranţi,

profesori, ingineri şi alţi oameni de ştiinţă şi tehnicieni, tînărul fizician Dan Arbore a expus rezultatele cercetărilor sale cu privire la existenţa unor noi cuante de energie. Printre cei prezenţi se afla şi rectorul institutului, profesorul academician Boldiş, considerat un savant cu renume mondial în problemele de fizică nucleară şi de energetică. În faţa auditoriului atît de numeros şi de competent, Dan Arbore a făcut expunerea calm, stăpîn pe sine, convins de exactitatea rezultatelor pe care le obţinuse şi de justeţea noii teorii pe care o formulase.

„Acum vreo sută de ani — şi-a început el expunerea —, prin anii 1950—1960, printre diversele fenomene în care se manifestă acţiunea cuantelor de lumină — fotonii —, un important loc îl ocupa efectul fotoelectric. Acest fenomen constă, după cum se ştie, în emisiunea de electroni de către unele metale sau compuşi ai acestora atunci cînd asupra lor este îndreptat un fascicul de raze de lumină.

Acţiunea fotonilor asupra materialelor semiconductoare — adică asupra seleniului, germaniului şi asupra unor oxizi, cărbuni, sulfuri şi altele — a făcut posibilă construirea a numeroase aparate folosite la cercetările ştiinţifice, la automatizări şi în tehnică. Încă din secolul trecut s-au realizat numeroase aplicaţii ale acestui fenomen şi respectiv ale fenomenelor ce se obţin cu materiale semiconductoare. Acum fiecare dintre noi purtăm în buzunar minusculul T.V.R.T.F. [1] şi nu mai puţin miniaturalul magnetofon, aparate indispensabile oricărui cetăţean de astăzi... Perfecţionarea şi extinderea automatizărilor au fost posibile mai ales prin aplicarea noilor invenţii la care sînt folosite în mare măsură fenomenul fotoelectric şi tranzistorii..."

Urmă o scurtă expunere despre teoria fotonilor şi transformarea acestora într-o pereche de particule elementare cu sarcini electrice de semne contrare : un elec-

[1] T. V. R. T. F.—*aparat de televizio-radio-telefonie* (n.a.).

tron şi un pozitron şi invers; au fost dezvoltate calcule de fizică matematică și s-au dat rezultatele obţinute prin experienţe şi măsurători. Auditoriul părea captivat de claritatea expunerii şi de importanţa problemei tratate.

„În concluzie — şi-a încheiat conferenţiarul expunerea —, din calculele şi din experienţele pe care le-am prezentat aci rezultă că este demonstrată existenţa unei alte cuante de lumină, a unui alt foton, cu proprietăţi şi fenomene ce se deosebesc cu totul de acelea produse de fotonul normal. Pe această nouă cuantă am numit-o antifoton. Radiaţiile în care apare antifotonul le-am numit raze antifotonice, şi desigur că aprofundarea studiului lor va duce la rezultate surprinzătoare pentru ştiinţă şi tehnică".

Apoi conferenţiarul s-a înclinat uşor şi a salutat publicul, arătînd prin aceasta că şi-a terminat expunerea. Marele amfiteatru a răsunat de aplauze. În continuare s-au purtat discuţii pentru lămurirea mai deplină a noii teorii. Din partea Institutului de fizică nucleară şi radiochimie a luat cuvîntul profesorul Boldiş, care a adus mulţumiri tînărului fizician pentru interesanta sa expunere şi pentru rezultatele obţinute.

— Ţin să adaug însă, a încheiat profesorul Boldiş, că este probabil ca teoria expusă şi experienţele descrise să nu confirme sigur existenţa antifotonilor. Este posibil să avem în faţă fenomene foarte complexe produse de fotonii propriu-zişi. În acest sens s-ar putea ca razele antifotonice nici să nu existe în realitate. Prin aceasta nu vreau să se creadă că încerc să reduc meritul tînărului nostru fizician, care a dovedit aci excelenta sa pregătire ştiinţifică.

În amfiteatru se făcuse linişte. Era un moment de încordare. Dan s-a ridicat, a mulţumit auditoriului, apoi a adăugat:

— Voi continua cercetările şi sper că voi reuşi să demonstrez cu o altă experienţă ceva mai concretă existenţa razelor antifotonice.

Amfiteatrul se golise repede de public. Lîngă tabla plină cu formule rămăsese numai el cu prietenul şi colaboratorul său cel mai bun, Mircea.

— Te-ai întristat, Dane..., i-a spus cu părere de rău Mircea.

— Dragul meu, a răspuns Dan, stăpînindu-şi mîhnirea, dacă acest renumit savant a avut rezerve asupra tezei mele, nu mai încape îndoială că nimeni nu va încerca să-l contrazică, ci, mai mult, unii, pentru a-i fi pe plac sau din exces de zel, vor merge mai departe... Ei vor susţine că savantul Boldiş combate teoria antifotonului şi nu admite existenţa razelor antifotonice...

— Cu alte cuvinte, conferinţa de astăzi te dă cu un pas înapoi, l-a întrerupt Mircea.

Dan a surîs, şi o undă de hotărîre i-a lucit în privire.

— Nu vreau să spun asta, dragă Mircea. Nutresc pentru acest om un adînc respect şi nu pun la îndoială buna lui credinţă. Va trebui însă ca existenţa razelor antifotonice s-o demonstrez într-un mod... senzaţional. Dacă voi reuşi, sînt sigur că profesorul Boldiş nu se va mai arăta sceptic...

— Şi cu ce speri să obţii aceasta?

— Cu concursul aparatelor şi al tău, prietene!

4. Inspectorul Filipache face cercetări

— Te rog să mai repeţi o dată cele ce mi-ai spus şi aminteşte-ţi bine tot ce ai văzut cînd trenul a trecut fără oprire la peron!

În faţa biroului la care se afla inspectorul tehnic Filipache, sta pe un scaun un tehnician din staţie, care în momentul cînd trecuse fără oprire rapidul „Săgeata Carpaţilor" tocmai se apropia de postul de telecomandă pentru treapta a treia de frînare.

Tehnicianul se mişcă pentru a se aşeza mai bine şi tuşi de cîteva ori:

— Aşa cum v-am mai povestit, tovarăşe inspector, intenţionam să mă duc la postul de telecomandă pentru ca să verific etanşeitatea capacelor de la caseta mecanismelor şi a contactelor electrice. De altfel, aşa cum aţi constatat cu ocazia verificării pe care aţi făcut-o după cele petrecute cu rapidul, în casetă nu s-au găsit nici cele mai fine urme de praf. Mergeam liniştit şi mă aflam cam la 20 m de acel post cînd am văzut înmărmurit cum rapidul trecea fără să se oprească. În apropiere se afla un tînăr, la o distanţă de 2 sau 3 m de post, avea lîngă el o cutie sau o valiză cu capacele deschise, căci erau două capace : unul lateral şi altul frontal. Cînd a trecut trenul, tînărul sta în picioare lîngă acea valiză şi-i saluta rîzînd pe călătorii care se aflau în tren. N-am putut să observ dacă saluta doar pe o anumită persoană... În acel moment n-am dat nici o importanţă faptului. Îmi amintesc că, imediat după trecerea vagoanelor, tînărul s-a aplecat, a închis cutia sau valiza aceea şi a pornit către ieşire. Eu însă, dîndu-mi seama că s-a întîmplat ceva grav, am fugit, fără să mai întîrzii nici o clipă, spre biroul de centralizare. Mi s-a părut totuşi curios că pe tînăr nu-l uimise trecerea fără oprire a trenului, ba chiar rîdea, în timp ce mulţimea de pe peroane era cuprinsă de panică.

— Nu-ţi aminteşti, îl întrebă pe tehnician Filipache, nerăbdător şi agitat, trăgînd fumuri groase din ţigară, dacă, înainte de a pleca, tînărul acela nu s-a abătut pe la post, n-a manevrat nimic pe acolo ? Sau dacă n-avea în mînă vreun panou sau alt obiect... cu care să fi ecranat emisia de raze ultraviolete a postului de telecomandă ?

— Nu, sînt absolut sigur, continuă tehnicianul, tînărul de care v-am vorbit s-a îndepărtat imediat. N-a făcut nici un pas înspre postul de telecomandă, ba chiar, îmi amintesc precis, nici n-a privit într-acolo.

Filipache se ridică nervos de pe scaun. O uşoară paliditate îi acoperi faţa, mîinile îi tremurau şi slobozea des fumuri din ţigară.

— Bine, şi altceva n-ai mai observat, absolut nimic ?

— Absolut nimic altceva, tovarăşe inspector tehnic !... Să vă spun drept, acum îmi pare bine că n-am avut timp să ajung la post şi că n-am apucat să demontez capacele casetei, fiindcă s-ar fi bănuit că eu, umblînd acolo, am dereglat aparatele, deşi... cred că nu exagerez, mă consider un bun mecanic pentru instalaţiile de telecomandă. De altfel, aţi constatat cu toţii că nici o urmă de mînă sau amprente digitale nu s-au găsit pe plăcile care îmbracă corpul postului sau pe capacele ori butoanele de deschidere. Aceasta dovedeşte că de la revizia făcută în dimineaţa aceea, la care aţi asistat şi dumneavoastră, nimeni nu mai umblase la aparate.

După ce făcu cîţiva paşi în lungul biroului, urmat de un val de fum, Filipache se opri în faţa tehnicianului :

— Şi dumneata ce părere ai ? Ar putea exista vreo legătură între tînărul acela care a stat la 2 sau 3 m de post şi nefuncţionarea automatelor de oprire a trenului ?

Tehnicianul se ridică şi el în picioare. Răspunse după cîteva clipe de gîndire :

— Nu, tovarăşe inspector, ce legătură să existe ? Nici nu m-am gîndit la aşa ceva ! Ce-ar fi putut să facă el dacă nici n-a umblat la aparate şi nici nu s-a apropiat de post ? Cred că era un călător care aştepta sosirea unui prieten sau a unei rude. Chiar a salutat pe cineva din tren, cum v-am mai spus...

— Bine, tovarăşe tehnician, îţi mulţumesc, poţi să te duci să-ţi vezi de lucru !

Învăluit în norii de fum ce-i slobozea de la ţigară, inspectorul se aşeză la birou. Cuprins de descurajare, îşi sprijini capul în mîna stînga şi începu să bată cu degetele darabana pe coperta unui dosar pe care îl avea în faţă. Figura lui exprima frămîntare, nelinişte şi enervare. Venise în staţia Detunata pentru o inspecţie de o zi şi fusese nevoit să întîrzie aproape două săptămîni, fără ca în acest timp să poată stabili cauzele care provocaseră nefuncţionarea automatelor de oprire de pe locomotiva ra-

pidului „Săgeata Carpaţilor". Pierdut în gînduri, nici nu auzi uşa deschizîndu-se şi închizîndu-se.

— Hei, dragă Fil, îi spuse inginerul-şef..., după cum văd, ai venit să mă inspectezi şi te-ai prins într-o complicaţie din care nu poţi să te descurci şi mai ales nu vrei să te retragi; mai bine zis, nu vrei să te dai învins, şi Bogdan îl bătu uşor cu mîna pe spate. Inspectorul întoarse capul şi-l privi lung.

— Ţie îţi convine să glumeşti, Bogdane, mie unuia însă nu! Conducerea centrală aşteaptă de la mine concluzii precise asupra cauzelor care au provocat nefuncţionarea aparatelor automate din staţie sau de pe locomotivă. Trebuie să se ia măsuri pentru ca astfel de cazuri să nu se mai repete. Iar eu n-am aflat nimic. Pe bună dreptate aş putea fi întrebat: ce fel de inspector tehnic eşti dumneata, tovarăşe Filipache?

— Ascultă, Fil, este posibil să nu fi fost decît un simplu incident de funcţionare. Probabil, o piesă de la releele de pe locomotivă să fi rămas puţin blocată... şi nu s-a mai putut comanda frînarea trenului decît cu oarecare întîrziere, adică la trecerea locomotivei prin dreptul postului de siguranţă...

Filipache oftă adînc.

— Nu, dragă Bogdan, te înşeli! Viteza cu care trenul a trecut prin staţie este o indicaţie că frînarea la treapta a treia nu s-a făcut decît atunci cînd aparatele au primit impulsurile postului de telecomandă de siguranţă. Îmi pun într-una întrebarea: de ce sub acţiunea fasciculului de raze ultraviolete al acestui post aparatele de pe locomotivă au funcţionat? Nervos, Filipache se ridică brusc în picioare şi bătu cu pumnul în birou. Ce mister se ascunde aici? Acum o sută de ani oamenii încă mai credeau în draci, în...

— Totuşi, tu ai verificat totul, atît aparatele de telecomandă din staţie, cît şi aparatele automate de pe locomotivă, şi n-ai găsit nici un defect, nici o dereglare cît de mică şi nici un indiciu care ar putea duce la desco-

perirea cauzelor care au provocat incidentul de funcţionare, îl întrerupse Bogdan. Trebuie să admiţi, dragă Fil, reluă el după o scurtă pauză, că a fost ceva cu totul neînsemnat şi local, din moment ce de la data acestui eveniment atît aparatele de pe locomotiva în cauză, cît şi aparatele din staţie funcţionează perfect.

Inginerul-şef se aşeză în fotoliul din faţa inspectorului, care nu păru de loc liniştit de cuvintele prietenului său.

— Este adevărat, Bogdane, am verificat toate aparatele, le-am verificat de mai multe ori, am căutat defectul aşa cum cauţi un lucru pierdut, tot revenind la locul bănuit, în speranţa că-l vei găsi. Speranţă zadarnică, n-am descoperit nimic !... În schimb, am ajuns la o bănuială. Bănuiesc că a survenit ceva la postul de telecomandă pentru treapta a treia de frînare. Ce s-a întîmplat, nu ştiu. N-am găsit nici cea mai mică urmă care să indice că vreo persoană curioasă ar fi umblat la aparate. De un răufăcător nici nu poate fi vorba...

— Desigur, înţeleg, inspectorul Filipache nu vrea să scape nimic neexplicat... Bogdan se întinse peste birou, îi prinse mîinile şi continuă cu voce potolită : Ascultă, Fil, s-a întîmplat ceea ce ţi-am spus eu de multe ori : tot pe locomotivă trebuie că a fost un mic incident de funcţionare, un releu blocat pentru scurt timp, un contact electric imperfect, ceva vibraţii mai mult decît se produc în mod normal... A fost un incident de moment. Nu ştii ? Un fir de praf poate strica uşor contactul electric dintre două piese, pentru ca la mişcarea imediat următoare acelaşi contact să se facă din nou corect...

Filipache îl privi lung, apoi rosti rar, clătinînd uşor din cap :

— Abia acum am reuşit să te înţeleg, Bogdane ! Tu ţii neapărat să admit că incidentul de funcţionare s-a produs pe locomotivă, te stăpîneşte teama ca nu cumva să bănuiesc că aparatele de la posturile de telecomandă din staţia ta nu au funcţionat bine, iată, îţi fac şi această

plăcere, Bogdane, admit, ba chiar sînt sigur că aparatele de pe locomotivă n-au funcţionat. Nefuncţionarea lor a fost provocată totuşi de postul de telecomandă al treptei a treia. Ceva trebuie că s-a întîmplat acolo ! Celulele fotoelectrice de pe locomotivă n-au dat impulsul electric aparatelor de bord... fiindcă n-au fost lovite de fasciculele de ultraviolete ale postului de teleco...

— Dacă astfel vezi problema, atunci nu mai insist şi nu-mi mai dau nici un fel de părere, îl întrerupse Bogdan, ridicîndu-se. Mă rog, trage concluziile pe care le crezi tu mai valabile... Îi slobozi din strînsoare mîinile şi se dădu cîţiva paşi înapoi. N-au funcţionat aparatele de pe locomotivă şi tu... tu vezi răul în altă parte.

Filipache îi observă mîhnirea şi nu-l lăsă să termine.

— Lasă, dragă Bogdane, nu te supăra ! Nici n-am de gînd să te mai plictisesc. M-am hotărît să plec chiar astăzi spre Bucureşti, cu trenul de seară. Am urmărit zece zile la rînd funcţionarea postului de telecomandă în cauză şi n-am observat nimic anormal în funcţionarea aparatelor. Voi continua la Bucureşti să mă mai gîndesc la această problemă.

Inspectorul se mişcă de lîngă birou, îşi scoase portţigaretul, aprinse o nouă ţigară, apoi începu să se plimbe în lungul încăperii. Cîteva clipe doar scîrţîitul pantofilor lui cu forma după ultima modă mai tulbură liniştea.

— Îmi pare rău că pleci, dragă Fil !... rupse tîrziu tăcerea Bogdan. De ce interpretezi astfel părerile mele ? Ne obişnuisem cu tine... eu, familia...

— Ai adus vorba de familia ta, Bogdane, în clipa cînd priveam spre fiica ta, Cornelia, pe care o văd că se plimbă pe peron. Mă duc s-o însoţesc cîteva clipe, să-mi destind puţin nervii, mai ales că astăzi vă părăsesc. Ai o fată cu calităţi excepţionale. Eu n-am decît regretul că am început să îmbătrînesc... Unde sînt anii tinereţii !...

Rămas singur, Bogdan urmări cu privirea pe Filipache cum se îndepărtează, cu statura dreaptă, cu ţinuta unui om bine făcut şi cu vioiciunea unui sportiv. „În adevăr

— gîndi el — care să fi fost cauzele care au făcut ca un astfel de bărbat, căruia nu-i poţi găsi nici un defect, să nu-şi fi putut întemeia o familie ?" Inginerul-şef începu apoi să se ocupe de problemele serviciului. În faţa lui, pe ecranul aparatelor indicatoare, spoturi luminoase de culori verzi şi roşii se deplasau în lungul liniilor trasate pe panoul-schemă, indicînd în fiecare clipă viteza şi poziţia trenurilor, printre care şi rapidul „Săgeata Carpaţilor", care tocmai plecase din Sibiu spre Detunata.

— Bună ziua, Cornelia, spuse Filipache, înclinîndu-se. Nu ştiu dacă sînt binevenit şi dacă n-o să te plictisesc... De mult însă n-am mai stat pe îndelete de vorbă..., iar astăzi plec la Bucureşti...

— Cum poţi vorbi astfel ? Nu mă plictiseşti cîtuşi de puţin. De altfel, am ieşit pe peron, aşa, fără nici un program. Intenţionam să mă plimb puţin pînă la sosirea rapidului de Bucureşti. Îmi place să văd călătorii cum sosesc şi cum pleacă. După aceea mă duc să citesc în continuare... se apropie sesiunea de examene. Intr-adevăr te-ai hotărît să pleci ? Probabil că ai terminat cercetările. Ai stabilit cauza ? La ce concluzii ai ajuns ?

Inspectorul zîmbi :

— Da, Cornelia, am terminat cercetările, am tras şi o anumită concluzie, însă, cu toate eforturile făcute, n-am reuşit să stabilesc cauza. Se produc adesea situaţii care par adevărate mistere, deşi în realitate sînt convins că este vorba de ceva foarte simplu. Ei bine, acel ceva foarte simplu îmi scapă printre degete...

— Te-a absorbit atît de mult acest caz şi ţi-a provocat atîtea enervări !... De multe ori m-am gîndit să fac ceva ca să ajut la rezolvarea acestei enigme, dar mi-am dat seama că sînt neputincioasă... Tata a fost şi el atît de îngrijorat !...

Filipache rîse uşor reţinut.

— E drăguţ din partea ta, Cornelia, că vrei să ne ajuţi...

Filipache şi Cornelia înaintau la braţ, strecurîndu-se printre grupurile de pe peron. Mulţi întorceau capul să-i

privească ; amîndoi frumoşi, păreau să întruchipeze zorile şi crepusculul vieţii. Fata purta o rochie subţire cu trandafiri mari, roşii, pe fond alb.

— Erai atît de preocupat de cele întîmplate cu „Săgeata Carpaţilor"..., rupse ea tăcerea după o lungă pauză.

— Te-a neliniştit şi pe tine povestea asta cu rapidul ? rîse inspectorul cu o nepăsare prefăcută. Mă miră, ştiu că tineretul este preocupat mai mult de dansuri, de distracţii, atunci cînd nu se gîndeşte la examene...

Cornelia se opri şi-l privi drept în ochi :

— Mai sînt şi excepţii ! murmură ea. Apoi spuse ca pentru a schimba vorba : Deci vei pleca înapoi la Bucureşti !

— Îţi place Capitala, Cornelia ?

— Da şi nu ! Este o metropolă uriaşă, în care am impresia că mă pierd ca o gîză... Aici, în Detunata, totul este mai luminos, mai larg, mai degajat. N-ai vrea să locuieşti la Detunata ? Aici aerul este atît de curat, munţii atît de frumoşi şi viaţa atît de liniştită !...

— Nu mi-am pus o astfel de problemă... Tăcu o clipă, apoi o întrebă la rîndul său : Dar ţie nu ţi-ar plăcea să locuieşti la Bucureşti, Cornelia ?

— Ultima dată, cînd am fost la Bucureşti, am vizitat muzeul căilor ferate, răspunse fata.

— Şi... ţi-a plăcut ?

— Este puţin spus... am fost de-a dreptul impresionată. Cît de greu se făcea transportul în secolul trecut ! Călătorii erau nişte fiinţe năpăstuite...

— Evoluţia societăţii şi a mijloacelor...

— Ca să te deplasezi cu trenul la distanţa de 100 de kilometri pierdeai multe ore. Astăzi de la Bucureşti la Detunata, cei peste 350 de kilometri sînt parcurşi în mai puţin de o oră. Dar nu asta am vrut să spun. Am văzut acolo, pe panouri panoramice, ce catastrofe feroviare se produceau pe vremuri : trenuri deraiate la curbe şi călători zdrobiţi sub vagoanele sfărîmate, linii distruse de inundaţii sau înzăpezite, catastrofe produse de poduri

rupte, ciocniri de trenuri în plină viteză, traversări de munţi prin văi de rîuri şerpuitoare, cu urcuşuri grele şi pante periculoase... Astăzi, nimic din toate astea..., acum trenurile aleargă vertiginos pe sub pămînt, pe linii fără curbe, fără poduri, fără pante.

— Îmi vorbeşti ca şi cum ai urmări să mă convingi de superioritatea transportului feroviar actual, o întrerupse el. Totuşi se mai produc şi astăzi incidente...

— Neexplicabile, rîse ea, şi care dau mult de gîndit inspectorilor tehnici, specialişti în automatizări.

— Da, îşi aminti el uşor întristat, readus la realitate.

Tresăriră amîndoi la cuvintele spuse de inginerul-şef, care se apropia din urmă cu paşi grăbiţi :

— Vă deranjez, scumpilor ? „Săgeata Carpaţilor" soseşte peste cîteva clipe, aparatele de telecomandă funcţionează ireproşabil, regularitatea mersului este la secundă. Apoi, schimbînd vorba : Ei, Fil, te plictiseşti cu fiică-mea ?

Dar ultimele cuvinte ale inginerului-şef se pierdură în zgomotul făcut de trenul care trecu ca o nălucă prin faţa peroanelor, fără să se oprească.

— Bogdane, trenul ! abia mai putu să articuleze Filipache, alb la faţă ca varul. Îl prinse pe prietenul său de mînă şi începu să-l strîngă într-o crispare nestăpînită.

Bogdan rămase liniştit. Din moment ce inspectorul, specialistul în automatizări, era de faţă, răspunderea sa era micşorată. De altfel, trenul şi fusese oprit de postul de siguranţă aflat dincolo de peroane.

Alături de ei, Cornelia rămase locului împietrită. La fereastra aceluiaşi vagon îl zărise pe tînărul cu care venise în tren. Era în acelaşi loc, la aceeaşi fereastră, aşa cum îl văzuse atunci. Ba chiar l-a văzut zîmbindu-i şi săgetînd-o o clipă cu ochii lui mari, negri.

Revenindu-şi din panică, Filipache bîigui :

— Nu mai înţeleg nimic, Bogdane! Ce se întîmplă în staţie la tine?

Şi, fără să mai ia seama la agitaţia din jur, amîndoi porniră spre biroul de centralizare şi telecomandă.

5. Dan şi Cornelia

După două minute, trenul fu readus la peron şi călătorii începură să coboare din vagoane, unii discutînd, alţii rîzînd, cu toţii agitaţi de panica prin care trecuseră.

Dan, vesel şi fericit, se strecură cu mişcări repezi printre călători şi, stăpînit de o uşoară emoţie, se apropie de Cornelia, fără ca aceasta să-l fi observat.

— Aştepţi pe cineva? o întrebă el, salutînd-o. Te-am văzut din tren. Erai foarte speriată, probabil din cauza faptului că rapidul trecea fără să se oprească. Tăcu cîteva clipe, în timp ce o privea cu aceeaşi stăruinţă ca odinioară. Cred că-ţi mai aminteşti de mine, continuă el, dîndu-şi seama de tulburarea ei. Am călătorit împreună acum două săptămîni, era chiar în ziua cînd...

— Da, îmi amintesc, îl întrerupse fata, surprinsă atît de apariţia lui, cît şi de tonul direct cu care îi vorbea. De două săptămîni ochii pătrunzători care se uitau la ea acum o urmăriseră necontenit în gînd, zi şi noapte. Se mişcă nerăbdătoare şi-şi feri privirile, pentru a nu-şi arăta emoţia. Desigur, îmi amintesc, continuă ea, dar ceva mi se pare ciudat!... Să fie o simplă coincidenţă? îl întrebă aproape în şoaptă.

— Ce ţi se pare ciudat? zîmbi uşor tînărul, neslăbind-o din ochi. Unde vezi coincidenţa?

— E curios că, în timp ce toţi pasagerii erau alarmaţi, dumneata rîdeai la fereastra vagonului şi priveai spre noi cu nepăsare, ba chiar, aş zice, satisfăcut... Neoprirea trenului şi prezenţa dumitale par să nu fie întîmplătoare!...

O clipă el ezită. Zîmbetul său se transformă apoi în rîs.

— Desigur, rîdeam, rîdeam fiindcă ştiam sigur că trenul se va opri la postul de siguranţă. Şi mai ştiam...

— Ce mai ştiai ? se întoarse Cornelia agitată spre el, de astă dată neputîndu-şi stăpîni agitaţia.

— Mai ştiam că nici la locomotivă şi nici la posturile de telecomandă nu s-a produs vreun defect. Alta a fost cauza nefuncţionării aparatelor automate de pe locomotivă. Dar nu înţeleg de ce îmi pui şi de ce îţi pui astfel de întrebări...

— Dumneata vorbeşti serios ? strigă fata cu totul uimită de liniştea cu care vorbea el. Atunci dumneata ai provocat... dumneata eşti autorul...

— Nu trebuie să tragi concluzii pripite. Cum aş fi putut eu, simplu pasager în tren, să influenţez funcţionarea aparatelor ? Am voit doar..., în sfîrşit, sper că voi avea altă dată ocazia să mă explic... doresc chiar să am plăcerea să-ţi explic totul...

Se întrerupse cînd auzi din spate vocea lui Mircea :

— Am sosit, Dane ! Sînt gata ! Cred că acum eşti edificat, experienţa verifică... Mircea tăcu la un semn făcut de Dan şi, privind-o pe Cornelia, se interesă : Dumneaei cine e ?

— Ţi-l prezint pe prietenul meu, Mircea Dragoş !

Cornelia păli. Începea să înţeleagă ceva. Mircea venea dinspre postul de telecomandă pentru treapta a treia de frînare şi avea două valize mici care se asemănau cu nişte aparate de radio portabile. Se prezentă scurt noului sosit :

— Cornelia Bogdan !... Inima îi bătea cu putere. O cuprinse teama. Găsi într-o bruscă plecare singura ieşire din situaţia în care se găsea.

— Mă scuzaţi, sînt grăbită, trebuie să mă duc în oraş.

Îi salută cu o uşoară înclinare a capului şi porni în fugă spre clădirea staţiei. Dan, surprins, încercă s-o reţină, însă era prea tîrziu ; fata se îndepărtase.

Rîzînd, Mircea îi dădu celuilalt un ghiont prietenesc.

— Ascultă, Dane, tu faci experienţe sau vînezi fete? Vezi să nu te încurci. Am impresia că fata a înţeles ceva ; cred că a făcut legătura între prezenţa ta, sau mai bine zis între prezenţa noastră, şi nefuncţionarea automatelor de pe locomotiva trenului.

— Fii serios, Mircea! Fetele nu sînt chiar atît de perspicace. Mai degrabă sînt curios să aflu pe cine aştepta ea. Mi-ar face mare plăcere să cred că m-a aşteptat pe mine!... Dar ce vorbesc. Prea ar fi mare fericirea... Tu rîzi, Mircea, şi într-adevăr este de rîs, căci eu, care pînă acum n-am ştiut decît de formule, de ecuaţii, de atomi, de nuclee, de raze antifotonice, de experienţe şi de altele, tocmai eu simt că de două săptămîni parcă am devenit un altul... Acum două săptămîni am văzut-o pentru prima oară şi de atunci... n-o mai pot uita...

— Să mergem, Dane, îl îndemnă Mircea. Oricum, te invidiez, prietene. Din acţiunea noastră s-ar putea să ieşi de două ori cîştigător.

Pentru o clipă, Dan se întristă.

— Stai, Mircea, nu te grăbi... Cine poate şti ce se petrece în sufletul unei fete ; şi oftă : Dar haidem!

Amîndoi porniră prin valul mulţimii ce se îndrepta spre ascensoare şi spre scările rulante.

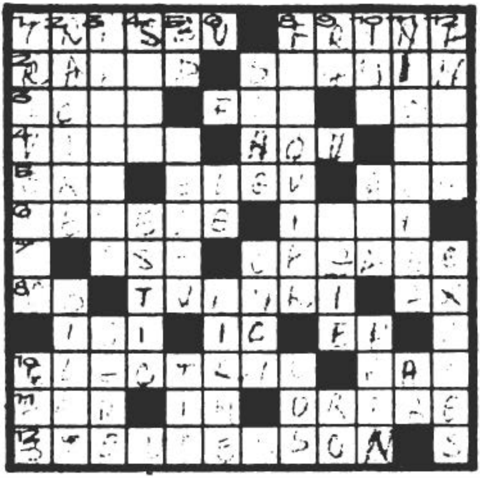
Ajunsă în camera ei, Cornelia s-a aruncat cu faţa în pernă. Plîngea amar. Cum să fie posibil? Visul ei, ochii aceia frumoşi să aparţină unui om care urmăreşte să facă rău? Şi încă să fie satisfăcut de răul pe care-l săvîrşeşte? Figura lui Dan îi apărea cînd plină de blîndeţe şi de bunătate, cînd rece, severă, împietrită de ură şi de cinism.

Îi reveniră în minte scenele din vagonul-salon. Totul se succeda vertiginos ca într-un film. Îşi aminti întrebările pe care i le pusese el : „Vă grăbiţi să mergeţi în oraş imediat ce soseşte trenul?“ Da, acum îşi dădea seama că el a ştiut că trenul nu va opri la peron, el a ştiut că se va întîrzia plecarea călătorilor în oraş. Şi Mircea? Exact, el a vorbit cu Mircea la telefonul din vagonul-salon cînd a spus : „Ai pregătit totul? Să fii atent că peste 8 minute

soseşte trenul"... Se întoarse pe pat agitată, parcă speriată, însă în acelaşi timp şi hotărîtă. Telefonul! Numărul de telefon i-a rămas în memorie: 2 AX, 340. Deci va putea să-l identifice. Simte că trebuie să facă ceva, trebuie să-şi ajute tatăl. Conducerea căilor ferate ar putea să aprecieze că tatăl ei, în calitate de inginer-şef, nu-şi face datoria, nu corespunde în funcţia ce i s-a încredinţat, nu asigură buna funcţionare a instalaţiilor de telecomandă din staţie. Din ochii fetei porniră din nou să curgă lacrimi grele. Va trebui să-şi calce pe inimă, chiar dacă prin aceasta va fi nevoită să acţioneze împotriva aceluia care începuse să însemne pentru ea o dulce obsesie. Năpădită de teamă şi de îngrijorare, se ridică hotărîtă de pe pat şi porni în fugă spre biroul de comandă şi centralizare.

(SFÎRŞITUL ÎN NUMĂRUL VIITOR)

Fero-viară

ORIZONTAL: 1) Drum urmat de o cale ferată — În legătur directă cu semnalul de alarmă ; 2) Tren care circulă cu mare viteză — Inginer francez care în 1829 a creat primul cazan tubular, pe car l-a perfecționat Stephenson ; 3) Muncitor ce manevrează acele la calea ferată — Afișoară — A ști (arh.) ; 4) Unii conducători-auto î execută în viteză — Încrucișare de linii ferate — Ins ; 5) Epocă geo logică — Trece dintr-o clasă în alta — Acela ; 6) Împletitură pe car se așază bagajele în tren (pl.) — Important nod de cale ferată în Moldova ; 7) Est-sud-est — Rezervor metalic în care se produc sul presiune aburii necesari punerii în mișcare a locomotivei ; 8) În debit ! — Piesă de formă cilindrică — Osie ; 9) Pronume — Pană — Primele la plecare în clasa I ! 10) Motor de locomotivă acționat c ajutorul electricității — Distant ; 11) Cu ajutorul celui comprima sînt acționate frînele vagoanelor de cale ferată — Plantă textilă — Mersul trenurilor ; 12) Tehnician englez, constructorul primei loco motive practicabile și realizatorul liniei Stockton-Darlington, consi derată prima linie ferată cu tracțiune de vapori.

VERTICAL: 1) Bare de fier, lemn sau beton armat de care s fixează prin crampoane sau șuruburi șinele de cale ferată — Rîu în Yliricum ; 2) Produce condensarea vaporilor — Înlocuit de abona ment ; 3) Indicatoare de bord — Grădini de iarnă ; 4) Coloană — Răsăritean; 5) Din vedere ! — Bomboană — Munte în R.A.U.; 6) Cale — Traverse de lemn ; 7) Linii de cale ferată — Păsări ; 8) Ceferist — Ține și loc de valiză ; 9) Curge ! — Asia (pop.) — La peron ! 10) Li teră cirilică — Astfel — Trecătoare ; 11) Ateliere feroviare din Iași — La marfar ! 12) A pune pe roate (fig.) — Tren ultrarapid.

I. PĂTRAȘCU

Dragă redacție,

Cînd am timp liber, îmi place să mă așez în fața bibliotecii mele, să răsfoiesc cărțile din rafturi, să le șterg de praf. Adesea revin la fasciculele Colecției mele preferate. Pentru mine, colectarea broșurilor Colecției a devenit o adevărată pasiune.

Acum aproape zece ani, cînd a apărut primul număr al Colecției, un coleg de serviciu (lucram într-o expediție de cercetări geofizice) mi l-a arătat, mîndru ca de un... trofeu de mare preț. Din curiozitate am citit și eu cărticica. M-a captivat din primul moment. De atunci am început să citesc Colecția, fără să pierd nici un număr. Uneori dădeam adevărate „bătălii" pentru a intra în posesia ultimelor broșuri apărute...

Era în 1957 cînd apăruseră și primele numere din romanul istoric al lui Victor Eftimiu „Pe urmele zimbrului". Eram departe de oraș (undeva într-un sat din Munții Apuseni). Ploua de cîteva zile. Timp aș fi avut să dau o fugă pînă în oraș, dar drumul era impracticabil pentru camionul nostru. M-am decis pe loc: mă duc pe jos, direct peste munte. Zis și făcut (am zis ușor, dar drumul l-am făcut destul de greu). La întoarcere eram ud leoarcă, dar aveam la mine două numere noi din colecția preferată.

Au trecut mai bine de nouă ani de la apariția primului număr, dar, oriunde am fost în acest răstimp, am cumpărat sau am fost abonat la Colecție.

Și acum cîteva păreri personale.

Pe an ce a trecut, calitatea textului și a prezentării grafice a fost îmbunătățită, fapt pe care vreau să-l scot în evidență. Un merit deosebit au avut (și-l au în continuare) cei care realizează copertele fasciculelor. În cîteva clipe, privindu-le, te transpui în lumea (deocamdată fantastică) a viitorului.

Iată lucrările care mi-au plăcut cel mai mult: „Pe urmele zimbrului" de V. Eftimiu, „Uzina subterană în primejdie" de E. Jurist și L. Petrescu, „Paradoxala aventură" de I. Mînzatu, „Cor serpentis" de I. Efremov, „Sahariana" de M. Solomon și I. M. Ștefan, „Proba tăcerii" de Gh. Săsărman.

Ar fi bine să mai apară romane cum au fost „Duelul mut" de D. Szilagyi și M. Cîrloanță sau „Secretul inginerului Mușat" de Crișan Făgerașu, în care fantezia, îmbinată armonios cu aventura (gen polițist), să captiveze în tot timpul lecturii.

De asemenea, aș dori să mai apară în colecție romane istorice și piese de teatru.

AL. BURȚA
redactor responsabil la Centrul de radioficare
comuna Cefa, raionul Salonta, reg. Crișana

● *Odată, Faraday se afla în laboratorul său şi încălzea hidrat de clor (combinaţia apei cu clorul) într-un tub de sticlă. Pe cînd făcea aceasta observă că din combinaţie se separă clorul, care, condensîndu-se pe pereţii reci ai tubului, forma picături galbene uleioase. În acel moment intră în laborator doctorul Paris, un cunoscut al lui Faraday. Văzînd picăturile uleioase de pe pereţii tubului, doctorul se supără, socotind că Faraday lucrează cu vase murdare.*

În dimineaţa următoare, doctorul Paris primi o scrisoare laconică : „Dragă domnule ! Uleiul pe care l-aţi văzut ieri era clor lichid. Cu stimă, M. Faraday".

Ziua în care a fost datată această scrisoare laconică a devenit ziua unei mari descoperiri : pentru prima oară a fost obţinută trecerea unei substanţe din stare gazoasă în stare lichidă.

ANECDOTE

● *Regele Ptolemeu îl întrebă pe Euclid : „Există cale mai scurtă spre geometrie decît cea indicată în «Elementele» tale ?"*

La aceasta, Euclid răspunse mîndru... „Nu există un drum special spre geometrie nici chiar pentru regi !"...

★

● *Universitatea întîmpina cu multă solemnitate pe oaspetele ei de onoare, Niels Bohr. Dorind să sublinieze stima faţă de fizicianul danez, studenţii facultăţii de fizică l-au întîmpinat cîntînd :*

„Doar fizica în slăvi ridic ;
Chimia-i nimic".

Mare le-a fost uimirea cînd Bohr le spuse cît se poate de serios :

„Toată viaţa m-am considerat şi mă consider şi acum... chimist".

Cărți noi

H. G. WELLS

„HRANA ZEILOR"

Continuînd seria operelor scriitorului H. G. Wells, volumul III, **Hrana Zeilor,** apărut la Editura tineretului, cuprinde trei romane. Primul dintre ele, care, de altfel, dă și titlul cărții, pornește de la ideea fantastică a existenței unei substanțe (hrana zeilor) care face ca plantele, animalele și chiar ființa umană să crească în mod excepțional.

Această „hrană a zeilor", încăpută pe mîna unor oameni nechibzuiți, pricinuiește mari pagube, provoacă apariția unor monstruozități. Dimpotrivă, atunci cînd este administrată rațional dă oamenilor posibilitatea să se dezvolte armonios, să dobîndească o inteligență remarcabilă.

În **Oameni ca zeii,** cel de-al doilea roman din volum, scriitorul făurește cu ajutorul imaginației o orînduire evoluată, în care se ivesc germenii societății comuniste. Purtătorii noii etici, „oamenii ca zeii", sînt opuși unor reprezentanți ai claselor posedante, rătăciți printr-o călătorie fantastică în această lume a viitorului.

Al treilea roman, **D-l Blettsworthy pe insula Rampole,** satirizează moravurile capitaliștilor americani.

Îmbinînd satira cu previziunea patetică, cu încrederea omului în progresul social și în evoluția spre frumusețe și înălțime etică, Wells creează cu romanele acestui volum opera sa de maturitate politică și artistică.

A. R. BELEAEV

„STĂPÎNUL LUMII"

Volumul **Stăpînul lumii** al lui A. R. Beleaev, apărut la Editura tineretului, cuprinde trei povestiri, dintre care două, **Stăpînul lumii** și **Ariel,** constituie o satiră violentă la adresa moravurilor capitaliste. Cît privește **Ultimul om din Atlantida,** autorul se folosește de tema legendară a Atlantidei pentru a evoca o răscoală a sclavilor împotriva regelui și a preoților.

Din întreg volumul lui Beleaev se desprinde ca o preocupare de seamă ideea educativă, precum și o serie întreagă de probleme sociale. Tema centrală a celor trei povestiri poate fi socotită soarta omului dăruit cu un talent excepțional într-o societate bazată pe exploatare.

În **Ultimul om din Atlantida** este vorba despre destinul vitreg al sclavului care este un învățat ; în **Ariel** există un om care, prin îndelungi exerciții și o intervenție chirurgicală, dobîndește capacitatea de a zbura, în **Stăpînul lumii** doi savanți descoperă simultan principiile științifice și tehnice ale transmiterii gîndurilor și voinței la mari distanțe și unei mase mari de oameni.

Destinele tuturor acestor personaje se lovesc de un sistem social necruțător. Cea mai evocatoare în acest sens este **Stăpînul lumii,** în care genialul savant Stirner ajunge să-și folosească invenția în scopuri criminale, aservind orgoliului și instinctului său de dominație mase de oameni nevinovați.

Ca întotdeauna, în creația lui Beleaev se îmbină elementul științific cu cel fantastic, bogat în imaginație și în dramatismul acțiunii.

Cu acest volum se încheie ciclul de **Opere alese** din creația lui A. R. Beleaev.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPŞF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Abonați-vă la revista „Știință și tehnică" — publicație lunară editată de C.C. al U.T.M. și Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice. Abonamentele se primesc de către oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții pînă la data de 25 ale fiecărei luni, cu deservirea în luna următoare.

Revista se găsește de vînzare la toate chioșcurile pentru difuzarea presei și debitele O.C.L.

• MAI 1965

41 007